

KARELSKÝ

DNEŠEK

ROČNÍK 13

ČÍSLO 8-9 / 2015

VYCHÁZÍ DNE 28. 8. 2015

Moudra a životní zkušenosti generací dávno minulých během letošního léta v mnohém selhaly. Je pravda, že teplotně šlo o měsíce výjimečné. A tak se můžeme jen pousmát nad výroky našich předků, které se zakládaly na mnohém vědění o přírodních zákonitostech:

„Slunce peče – dešť poteče.“

„Teplé léto plní sudy.“

Potěšit nás, pravda, může pranostika: „*Kdo se v létě nezapotí, v zimě se nenasytí.*“ Pomineme-li předky míněný význam slova „potit se“ a nahradíme jej významem doslovným, pak nás čekají zlaté časy, protože během letošních letních měsíců měla většina z nás pocit, že se horkem „rozpustí“.

Užijme si tedy krásný podzim, který snad přinese mnohými kýženou houbařskou sezonu.

Dětem, které se chystají po prázdninové výluce do školy, přejeme šťastný nástup do školních lavic a úspěšný školní rok, zejména pak prvňáčkům, kterým prvního září začne nová životní etapa.

Pozvánka na přátelský turnaj

Uhelné sklady "MASTERS"

Ve dnech 12. - 13. 9. 2015 se na novém sportovišti obce Karle bude konat zábavný turnaj v líném tenise - smíšená čtyřhra.

Má posloužit k tomu, abychom se setkali, aktivně strávili volný čas a hlavně se pobavili.

Případní zájemci, prosím, pište na
krall@tiscali.cz

Srdečně zveme i všechny diváky.

Usnesení zastupitelstva

Zasedání zastupitelstva se v měsíci červenci nekonalo.

Sucha a horka letošního léta

Za tropickými teplotami letos obyvatelé Česka nemuseli mířit do Středomoří či vzdálenějších exotických destinací. Pro letní měsíce roku 2015 bylo charakteristické teplotně výrazně nadprůměrné a naopak na srážky chudé počasí.

Červenec byl třetí nejteplejší v historii průměrných měření. Celková průměrná měsíční teplota činila i díky teplým nocím 20,2 stupně a byla tak o 3,3 stupně vyšší než je dlouhodobý průměr pro sledované období. Od počátku pravidelných měření v roce 1961 byla nepatrně vyšší červencová teplota pouze v roce 1994 a 2006.

Srpen se pozvolna chýlí ke svému závěru, souhrnná měsíční data prozatím nejsou k dispozici, nicméně už teď je jasné, že druhá část prázdnin si ničím nezadala s první, naopak – srpnové teplotní rekordy, dosahující k 39 stupňům celsia se výrazně projeví v celkovém měsíčním průměru.

Celá země se v minulých měsících potýkala také s velkým suchem. Téměř pro celé období letních prázdnin platily výstrahy před nebezpečím požárů, pro naši oblast vydávané hejtmanem Pardubického kraje. V důsledku sucha se mnohé vodní toky pozvolna vytrácely, některá koryta dosahovala i pouhých tří procent běžného průtoku, drobnější toky se ztratily docela. V říčkách a potocích hynuly ryby, velkou pozornost upoutal případ úhynu zhruba pěti set raků v říčce Desné. Další tisícovku raků zachránili ochránci přírody. Je možné, že na úhynu raků měla podíl i uzavřená stavidla na rybnících u Budislavi. Toto případné pochybení správců rybníků je v šetření.

Sucha se dotkla také zemědělců, zahrádkářů a v neposlední řadě hasičů, kteří k požárům vyjížděli v nepoměrně vyšší frekvenci než v předchozích letech.

Čtyřkolky

V posledních letech se čtyřkolky staly často diskutovaným tématem s mnoha odpůrci i příznivci, proto možná uvítáte některé další informace o strojích samotných a jejich provozu. Čtyřkolky označujeme zkratkou ATV (all-terrain vehicle) a jejich myšlenka vznikla již v 60. letech minulého století. Největší popularity se ATV dočkaly až v letech 90. a u nás až v novém tisíciletí. Původní projekt vznikl pro využití v armádě a postupně se rozšířil k využití ve všech možných odvětvích. ATV je konstrukcí určena ke snadnému pohybu v těžkém terénu s minimálním dopadem na životní prostředí a vysokou efektivitou. Zpravidla se pohybuje na širokých a podhuštěných pneumatikách, což zaručuje malý prokluz kol a především velmi malý měrný tlak na půdu. Motory spalují bezolovnatý benzín a katalizátory již nejsou výjimkou. Vše je velmi důkladně utěsněné, aby nedocházelo k odkapům ropných látek a případným škodám jak v přírodě, tak na stroji samotném, např. při průjezdu brodem. Celkem jednoznačně lze říci, že vliv ATV na životní prostředí je v mnoha ohledech mnohem menší, než vliv automobilů, starších traktorů a o podomácku vyrobených strojích nemluvě. Dnešní čtyřkolky jsou již zpravidla vybaveny registrační značkou a splňují podmínky pro provoz na pozemních komunikacích. Lze je tedy provozovat stejně jako každý automobil. ATV spadá do skupiny vozidel L (čtyřkolové vozidlo s celkovou hmotností do 550 Kg) a k řízení je potřeba oprávnění B1 (podskupina B). Čtyřkolky dnes potkáte téměř všude. Využívá je policie, horská služba, lesníci, farmáři, hasiči, zdravotní záchranná služba, správy parků a obor technické služby obcí, sportovní areály atd. Čím dál častěji je pro svou vysokou stabilitu a snadné ovládání využívají invalidé, jež se na nich dostanou na místa, která pro ně byla na invalidním vozíku pouhým snem.

Čtyřkolka nejen pracuje, ale hodí se i k rekreaci, turistice a sportu. Sportovní stroje (Quady) se utkávají nejen na motokrosových tratích, ale i v různých offroadových a vytrvalostních závodech, což je divácky velice atraktivní.

Jako v každé skupině lidí, tak i mezi „čtyřkolkáři“ se najdou jedinci, kteří kazí dobré jméno ostatním svým jednáním. Ničí nešetrnými přejezdy lesní porosty, louky i polnosti. Na druhou stranu se často na čtyřkolky svádí škody, které způsobil někdo jiný a s tím se setkávám často. Například nedávno zcela jistě rozhrabal zaseté pole někdo na čtyřkolce. Nakonec se však ukázalo, že to byl uvědomělý občan, který vezl z lesa dřevo a pole poničil svým malotraktorem. Stejně tak tomu bylo při nedávném vandalismu na karelském novém hřišti, kdy povrch poničil jiný malotraktor domácí výroby. To ale při troše důvtipu bylo možné zjistit téměř okamžitě. Na druhou stranu asi všichni vědí, jak se dokáží chovat k přírodě i pěší turisté. Jejich křik je pro lesní zvěř více alarmující, než samotný zvuk čtyřkolky a o poházených odpadcích se rozepisovat nebudu. To patří do jiného článku...

Věřím, že jsem Vám přinesl některé nové informace a třeba teď uvidíte čtyřkolku trochu „jinýma očima“. Kolem nás se stále objevují nové věci, které mohou z jedné strany pomáhat a z druhé i obtěžovat. Záleží jen na úhlu pohledu, míře tolerance a ochotě se nad takovými věcmi rozumně zamyslet...

Libor Král

Požár v „Hubáku“

V pátek 7. srpna po poledni vypukl nevelký požár v lesíku na Ostrém Kameni, zvaném Hubák. Dým, který z lesa stoupal, spatřil pan Roman Pittner, jež o požáru neprodleně informoval hasičský záchranný sbor. Pan Pittner počkal na jednotku HZS, která přijela ze Svitav, a na místo požáru je přivedl. Díky jeho všímavosti a včasnému zásahu se požár podařilo uhasit v počátcích. Vzhledem k velkému suchu, které sužuje přírodu během letošního léta, by v případě prodlení mohly být následky daleko závažnějšího charakteru. Tímto bychom chtěli panu Romanu Pittnerovi za jeho duchapřítomnost poděkovat.

MATEŘSKÁ ŠKOLA KARLE

Nový personál MŠ Karle

Prvního srpna tohoto roku se po konkursním řízení stala novou ředitelkou karelské MŠ paní Petra Krejsová, která ve své funkci vystřídala paní Janu Samkovou. Ze školky odchází i paní učitelka Hana Pechancová, jež je nahrazena novou učitelkou, slečnou Věrou Anežkou Grossovou. Dětem se dveře školy po prázdninovém přerušení provozu otevřely v pondělí 10. srpna. Nový personál se snaží dětem ulehčit adaptaci na tyto podstatné změny jak vřelým přístupem k dětem, tak drobnými změnami ve vybavení školky a odekorování prostředí – děti se dočkaly zcela nových obrázků označujících jejich skříňky v šatně a v umývárně, na zdech v herně se objevily veselé obrázky.

Doufáme, že navykání dětí na nové tváře proběhne v klidu a v pohodě a jsme si jistí, že si školka zachová svou rodinnou atmosféru, pro niž byla řada rodičů z města ochotna dovážet své ratolesti až do Karle.

Plánované akce v měsíci září v Mateřské škole Karle

10. 9. Divadlo ve školce:
Zlatovláska, 40 Kč

23. 9. Logopedická depistáž
s paní Novotnou, od 8:00
hodin

Podle počasí – výlet do Litomyšle

ZMĚNA KONTAKTNÍCH ÚDAJŮ

Webové stránky Mateřské školy Karle byly od
1. 8. 2015 přesunuty na novou adresu:
mskolakarle.webnode.cz
Web bude postupně doplňován.

Emailová adresa školy je také nová:
mskolakarle@seznam.cz

Porostou?

Vlivem horkého a extrémně suchého počasí letošního léta se startovací čára houbařské sezony odsouvá do neurčita. Sucha zdecimovala podhoubí v půdě. Počasí se již sice umoudřilo, přičemž deště uplynulých dní houbařské sezony přejí, nicméně regenerace podhoubí může nějakou dobu trvat. V případě příhodného počasí a občasného trvalejšího deště, mohou plodnice dozrávat v průběhu čtrnácti dní od zregenerování podhoubí.

Jako první v sezoně se začínou objevovat tzv. podeštní houby na loukách, například žampiony, vatovce, špičky, hnojníky, klouzky atd. Mnohé z těchto hub můžeme nalézt i ve městech, například v parcích.

Následují lesní houby, které vyrůstají na pařeze – štítovky, helmovky, hlívy. Až následně vyrostou houby v lesním podrostu, ty, které jsou mezi houbaři nejoblíbenější – holubinky, ryzce, hříby, babky. Tyto houby rostou v případě letošního sucha nejdříve cca dva až tři týdny od dešťů.

Je možné, že se houby budou snažit vynahradit svou letní neúrodu na podzim. Může se tak opakovat situace z roku 2003, kdy bylo léto taktéž teplé a srážkově podprůměrné. Vrchol houbařské sezony se tak posunul na konec října a do období listopadu a přetrvávala až do prvních mrazíků. Sezona byla nakonec pro houbaře úspěšná.

A na závěr jedna zajímavost. Určitě se Vám už někdy stalo, že jste vedle jednoho houbařského úlovku našli „brášku“ a hned za ním houbu další a další, a když jste si úrodné pole houbové rodinky prohlédli z odstupu, všimli jste si, že skupina hub je soustředěna v jakémsi kruhu. V lidové terminologii se tomuto kruhovému uskupení hub říkalo „čarodějné kruhy“. Lidé si tento přírodní jev nedokázali vysvětlit a přisuzovali mu magickou podstatu, či z jeho existence odvozovali blížící se neštěstí.

Vysvětlení našli mykologové při studiu života hub. Podhoubí hub se rozrůstá všemi směry a posléze okrajová zóna podhoubí začne za příhodných podmínek vytvářet plodnice. Ty pak vytvářejí čarodějny kruh. Nejčastěji je vytváří například špička obecná, čirůvka fialová a některé druhy holubinek.

Výlet do evidence obyvatel

V dnešním drobném exkurzu do statistik obce Karle zabrousíme do oblasti jubileí, narozenin našich obyvatel. Data jsou souhrnná pro všechny občany obce, čili Karle i Ostrého kamene.

Na narozeniny je nejbohatší měsíc květen, v němž se dortu a svíček dočká 43 občanů. V těsném závěsu s 37 oslavenci jsou měsíce březen, duben a červenec. Naopak nejméně oslav se v kalendářním roce uskuteční v září (25), v listopadu (26) a v prosinci (28).

A kdybychom měli shrnout konkrétní data, která jsou na jubilea nejbohatší, byla by to v jednotlivých měsících tato:

- Leden: 7. 1. a 20. 1. slaví své narozeniny tři občané.
- Únor: 4. 2. se narodili rovnou čtyři občané naší obce, 11. 2. pak tři.
- Březen: čtyři oslavence evidujeme ve dnech 23. 3. a 29. 3., tři oslavence 11. 3.
- Duben: 23. 4. se narodilo dokonce pět lidí, 15. 4. čtyři, tři lidé 2. 4., 12. 4. a 24. 4.
- Květen: je na oslavy nejbohatší ve své první polovině: 8. 5. čtyři lidé, 6. 5. a 14. 5. tři lidé.
- Červen: I v červnu hraje prim osmička – 8. 6. slaví čtyři občané, 5. 6. a 30. 6. občané tři.
- Červenec: naopak boduje ve své závěru. Nejsilnější datum je 26. 7. (4 občané), následuje 21. 7., 23. 7., 29. 7. (3 občané)
- Srpen: Hned pět osob si připočítává rok navíc 4. 8., další tři lidé pak 9. 8., 11. 8. a 14. 8.
- Září: se z oslav raduje nejvíce ve své polovině. 15. 9. slaví tři osoby.
- Říjen: 2. 10. a 11. 10. mají své jubileum tři občané Karle
- Listopad: Datum 19. 11. si užívají tři oslavenci.
- Prosinec: Nejsilnější prosincová data jsou 14. a 15. 12., v každý z těchto dnů slaví své narozeniny čtyři lidé.

Našli jste se? ☺

Kulturní nabídka

Svitavy

2. 9. St 19:00 – Do větru – koncert. Restaurace Pod Hodinami.
Vstup zdarma.
4. 9. Pá – 20:00 - No Name – koncert. Nám. Míru (u fontány).
Vstupné: 100 Kč.
5. 9. So 12:00 a 14:00 – Slavnost dechových hudeb a přehlídka mažorettek. Nám. Míru Svítavy. Vstup zdarma.
5. 9. So 15:00 – Vernisáž Řezbářského memoriálu A. Petruse.
Svitavský stadion.
6. 9. Ne od 9:00 - Pouť ke Sv. Jiljí. Nám. Míru.
21.-23.9. – Bazárek MC Krůček. Fabrika Svítavy.
24. 9. Čt 18:00 - Stověžatý blues, výstava a rýmy ve Fabrice.
Večer s poezií a hudbou.
26. 9. So 14:00 – Svatováclavský košť. Svítavy nám. Míru. Vstup zdarma.
29. 9. Út 19:00 – Poutníci – koncert. Fabrika Svítavy. Vstupné: 150 Kč.
- Kino: z důvodu rekonstrukce svitavské kino Vesmír do 31. října 2015 nepromítá.

Litomyšl

- 1.7. – 30.9. – Tereza z Davle – Akty. Portmoneum – Museum Josefa Váchala. Výstava klasické fotografie aktu.

- 1.9. 9:00 – 16:00 Prodej vyřazených knih. Městská knihovna Litomyšl.
5. 9. 8:00 – 11:30 – Bleší trhy, Toulouvcovo náměstí.
5. 9. So 9:30 – Grafická dílna – linoryt, výroba originálních plátěných tašek. Městská galerie Litomyšl – dům U Rytířů. Dílna pro děti i dospělé.
5. 9. So 10:00-13:00 Archeologická laboratoř. Výtvarná dílna a zpracování nálezů Regionální muzeum Litomyšl.
11. 9. Pá 20:00 – Tři sestry. Koncert. Music Club Kotelna.
Vstupné: 300 Kč předprodej, 350,- na místě.
- 12.-13.9. So, Ne - Dny otevřených dveří památek. Různá místa v Litomyšli.
12. 9. – 1. 11. Výtvarná Litomyšl. Výstava výtvarníků, kteří jsou nějak spojeni s Litomyšlí. Městská galerie Litomyšl, dům U rytířů.
13. 9. Ne 15:00 – Pohádky o mašinkách. Divadelní představení divadla Tramtarie Olomouc. Vstupné: 70,-
19. 9. So 8:00-17:00 Starodávny jarmark. Smetanovo náměstí.
19. 9. - 15. 11.– Krátké chladné zbraně z 19. a 20. století.
Výstava ze soukromých sbírek Regionální muzeum.

Polička

5. 9. So 9:00 – 12:00 – Bleší trhy u poličských hradeb.

